

Öncelikli İhtiyaç Eleştiri ve Tartışma Zemininin İnşasıdır

Haksöz

Uzunca müddettir ülkeye bir huzursuzluk havası hâkim. Bilhassa İslami camianın geneline yayılan bir moral bozukluğu, tanımı çok net yapılamayan bir rahatsızlık atmosferi dikkat çekmekte. Sıkıntıların büyüdüğü, konuşmanın, tartışmanın zorlaştığı bir süreç giderek derinleşmekte. 31 Mart yerel seçimleri neticesinde ortaya çıkan manzaranınsa bu durumu daha bir belirginleştirdiği çok net. Ortada çok çarpıcı bir manzara, çelişik bir hal mevcut: 15 Temmuz'da ağır bedel ödeme pahasına kararlılıkla sokaklara çıkan, tankların karşısına dikilen kitleler adeta gazı kaçmış gazoz gibi tatsız, tuzsuz bir haleti ruhiye içinde, ümitsizlik girdabında.

Nereden Nereye?

Sadece 15 Temmuz 2016 gecesi İstanbul ve Ankara'ya hâkim olan coşkulu atmosfer ile 31 Mart 2019 gecesi bu iki şehirde karşılaşılan moralsizlik havasının karşılaştırılması bile çok şey anlatmaya yeter!

Hiç bitmeyen, asla ara vermeyen harici operasyonlara karşı vatan savunması, beka kaygısı, hainler, bölücüler, kriptolar vs. iddialar, korkular eşliğinde yükseltelen buyurgan devlet söylemi ve bu paralelde icraatlar ortaya konuşamayan, tartışamayan bir toplum manzarası çıkarmakta. Saygıdan çok korkunun, diyalog yerine mahkûm etmenin, anlama çabası yerine kurcalamanın yaygın eğilim haline dönüştüğü bir ortamda idealler yerine günü kurtarmaya odaklanan tutumlar ağırlık kazanmakta. Bu durum ise kaçınılmaz olarak samimiyeti, içtenliği, tutarlılığı kemirmekte, kötü bir ahlakın neşvünema bulmasına sebep olmakta.

Kalitesizlik, fanatizm, çarpıtma bilgi kanallarının kirlenmesi, tıkanması ile başlıyor. Bilgi kanallarındaki tıkanma zihnin güdükleşmesine yol açıyor. Ve mütemadiyen kirli bilgi akışına muhatap olan zihin kaçınılmaz olarak eksik, zaafı, çarpık düşünce üretiyor.

Gerçeği Gizlemek, Kurguyla Günü İdare Etmek

Medyada çürüme had safhada. Bu kadar niteliksiz, bu kadar derinliksiz ve tek işleri iktidarı övmek, pohpohlamak ve haklı haksız demeden muhalefete yüklenmek olan kadrolarla zaten oldukça düşük seviyedeki basın-yayın âlemi artık hiçbir ağırlığı, ciddiyeti, önemi kalmamış bir konuma sürüklenmiş halde. Seçim neticesinde bir şeylerin sorgulanmaya başlanacağına dair beklentiler Moskova ziyareti sırasında cumhurbaşkanlığı uçağından verilen görüntü ile birlikte ağır bir darbe almış durumda. Bulundukları pozisyona emek ve birikimlerinin neticesinde gelmediklerinin bilincinde olan bu tipler kendilerine bahşedilen, lütfedilen pozisyonlarını koruma ve iktidar nimetlerini yitirmeme adına her türlü tezviratı dillendirme, olmadık kalıplara girebilme, yağcılıkta da düşmanlıkta da sınır tanımama özellikleriyle temayüz etmekte.

Ellerinin ve dillerinin uzandığı her şeyi kirletmekte çok mahir oldukları aşikâr bu medya tayfası gerek iktidar kadrolarını gerekse iktidara sempati duyan kitleleri gerçeklik duygusundan uzaklaştırmakta. Adeta her şey günü kurtarmaya endekslenmiş halde. İlke yok, ahlaki hassasiyetler yitirilmiş, faydacı mantık esas alınmış. Ne yazık ki kısa vadede ‘iş gören’, ‘amaca hizmet eden’, hoş giden yalanların uzun vadede bünyeyi nasıl çürüttüğü, dumura uğrattığı ise görmezden gelinmekte. Bu medya düzeneği kâr değil, düpedüz zarar veriyor, hem ahlaki hem siyasi zeminde iflasa sürüklüyor.

Yargı zemininde ortaya çıkan tablo toplumsal yapı adalet ve hukuk kaygısı taşıyan herkes için alarm zillerini çaldırtacak boyutta yanlışlar, usulsüzlükler, haksızlıklar arz ediyor. On yıllar boyunca resmî ideolojinin gölgesi altındaki yargı kurumunun asla tarafsızlık diye bir kaygısının olamayacağını, resmî ideolojinin kılıcı olmaya soyunmuş bir mekanizmadan adalet beklenemeyeceğini dillendirenlerin bugün yargının siyasi iktidarın taleplerine göre şekillendirilmesine onay vermeleri olacak şey midir? Bunca keyfiliğin, sipariş üzerine yargılamaların, mesnetsiz, delilsiz mahkûmiyet kararlarının, yaşatılan mağduriyetlerin yarınlar nasıl bir miras bırakacağını tahmin etmek zor mudur?

Siyaset zemininin de içi bir hayli boşaltılmış bir halde. Liyakat, istişare, samimiyet vb. vasıflar pek bir şey ifade etmiyor. Tek ölçüt, tek belirleyici sadakat! Ama sadakatin yönü de ilke ya da dava esaslı değil, lidere bağlılık ve itaat temelinde şekilleniyor. Bu coğrafyanın köklü bir hastalığı olan kişi tazimi, kişi putlaştırma geleneği ‘Reis kültü’ şeklinde ihya ediliyor.

Adil Sorgulama Yoksa Adil Sonuç Nasıl Temin Edilebilir?

Bu durumun en somut göstergelerinden biri seçim sonuçlarının değerlendirilmesi bağlamında ortaya çıktı. Pratikte bir hayli daraltılmış, etkisizleşmiş olmakla birlikte uygulanan taktiklerin ve teşkilatların sorgulanma ve revizyon ihtiyacına dair birtakım vurgular yapıldığını gördük ama Reis’in söylemine ve icraatına dair en küçük bir tartışma iması bile asla gündeme gelmedi, gelemedi.

Gelinen yer itibarıyla hiç durmadan Reis yüceltmesinin meşru, gerekli hatta elzem olduğunu tekrarlayanın serbest ama Tayyip Erdoğan’a yönelik herhangi bir eleştiri ya da uyarının ise fitnecilikten kıskançlığa, nankörlükten bölücülüğe kadar bir dizi ithamla karşılandığı kısır ve hikmetsiz bir siyasi ortam inşa edilmiş halde. Bu durumun ülkeye de Tayyip Erdoğan’ın şahsına da büyük bir kötülük, açık bir zulüm olduğunun idrak edilememesi ne acıdır!

Uyarı ya da eleştiriler eğer düşmanlık, hainlik gibi bilinen ithamlara konu olmuyorsa ya zamanlama yanlışlığı olarak ya da arka plan bilgisine vakıf olmamaktan kaynaklanan toyluk şeklinde kategorize edilmekte. En iyi ihtimalle ‘üslup’ hatası olarak tanımlanıp geçersiz addedilmekte. Oysa eleştirecek, uyaracak olanların nasıl bir üslupla eleştirilerini, uyarılarını dillendirebilecekleri, dillendirmeleri gerektiği hususu ise bütünüyle belirsizliğe bırakılmakta.

Şüphesiz iktidara yönelik her türlü eleştiriye “Ama bu üslupla da olmaz ki!” repliğiyle baştan değersizleştirmek, anlamsızlaştırmak ve yanlışlamak da bir eleştiri savuşturma taktiğidir! Ne ilginçtir ki ahabın halife konumundaki Ömer’i, Allah Teâlâ hepsinden razı olsun, “Yanlış

yaptığında seni bu eğri kılıçlarımızla düzeltiriz!” diye uyardığını menkıbe gibi anlatıp, sonra iş bugüne geldiğinde “Ama o eleştiri iyi niyetli değildi!”, “öbürü sertti”, “beriki cahilceydi” vs. deyip geçiştirmek ne ahlakla bağdaşır ne de tutarlılıkla!

15 Temmuz Sonrası Süreç Tartışılmalıdır

Oysa soru basit: 15 Temmuz’da en zor, kritik ve riskli zeminde tavrını açıkça, mertçe iktidardan, Tayyip Erdoğan’dan yana koyan kitleler neden bu kadar kısa süre içinde moralsizlik ve çöküntü içine girdiler? Burada ters giden neydi? Bu süre zarfında ne olmuştur, ne yanlışlar yapılmıştır? Tartışılması gereken, cevaplandırılması gereken budur! Bu hususu ‘içimizdeki hainler’, ‘ülkemize yönelik harici operasyonlar’ vb. kalıplaşmış tezlerle, iddialarla geçiştirmeye kalkışmak anlamsızdır.

“Oy oranı korundu.”, “İstanbul seçimlerinde de zaten hile yapıldı.” vs. iddialarla, mazeretlerle tabana yayılan moral bozukluğunu es geçmek, umutsuzluk dalgasını görmezden gelmek mantıklı bir iş midir? Bu bağlamda 15 Temmuz sonrası ortaya konan icraatlar, izlenen politikalar teşrih masasına yatırılmalıdır! OHAL uygulamalarından başkanlık sistemine kadar bu süreçte uygulanan politikalar, gündeme gelen değişiklikler tartışılmalı; başarısızlığın, rahatsızlığın kaynağını AK Parti teşkilatlarına hâkim olan atalet ve cansızlıktan daha derinlerde aramak gerektiği anlaşılmaktadır.

Yanlışlarla hesaplaşmak, hataların sorumluluğunu üstlenmek yerine sürekli bir şekilde faturayı oraya buraya kesmek, züğürt tesellisiyle avunmak sağlıklı bir yaklaşım olabilir mi? Hayır olamaz, olmamalıdır! Bu gidişatın bir çıkmaz olduğunun, kaçınılmaz bir şekilde tıkanmayla karşılaşılacağına görülmesi şarttır!

Yeni Bir Partiye Değil, Anlayışta Yenilenmeye İhtiyaç Var

Bu noktada çözümün yeni bir parti arayışından geçmediğini de vurgulamakta yarar var. Dışlandıklarını, haksızlığa uğratıldıklarını düşünen ve içeride düzeltme imkânı kalmadığı için AK Parti bünyesinde yaşanan tıkanıklık ve kısırlaşmayı aşmanın yolu olarak yeni bir siyasi role soyunan bazı isimlerin girişimi özünde haklı ve anlamlıdır. Mamafih bu çabanın sorun çözücü olamayacağının görülmesi gerekir.

Bu tür adımlar muhtemelen sadece daha fazla gerilim doğuracak ve zaten dindar camiada giderek belirginleşen moral bozukluğunun daha ileri noktalara taşınmasına sebep olacaktır. Dile getirilen eleştiriler, itiraz noktaları yüzde yüz haklı olmakla birlikte toplumsal gerçeklik ayrışarak büyümenin ve güçlü bir alternatif olarak halkın karşısına çıkabilmenin pek mümkün olmadığına işaret etmektedir.

Mantıklı, kolay ve herkes için kazandırıcı olan formül eleştiri ve uyarıların dikkate alındığı, istişareye değer verilen bir ortamın bir an önce tesisidir. Maalesef son süreçte gidişat tam aksi istikamette gerçekleşmişse de karşılaşılan sıkıntılar, ağırlaşan maliyetler ve tabanda büyüyen hoşnutsuzluk etkili ve acil adımlar atılmasının gerekliliğini hissettirmektedir. Tam bu noktada ayrışan, çekişen, parçalanan bir görüntü yerine toparlayan, farklı yaklaşımları bir zenginlik olarak görüp kucaklayabilen tutumun herkes için kazandırıcı ve toplumsal yapıyı rahatlatıcı

bir fonksiyon göreceği tartışmasıdır. Bunun yapılabilmesinin önünde birtakım zorluklar bulunmakla birlikte, bunlar aşılmaz engeller değildir.

Tayyip Erdoğan ile Ahmet Davutoğlu ya da Ali Babacan arasında yaşanmış sıkıntılar, gerilimler herhalde Devlet Bahçeli ya da Süleyman Soylu ile geçmişte yaşanmış gerilimlerden daha fazla olmasa gerek! 17-25 Aralık sonrasında Bahçeli'nin neler söylediğini, yaptığını hatırlayan var mı? Çözüm sürecinde AK Parti'yi sıkıştırma adına izlediği taktikler unutuldu mu? Ya Süleyman Soylu'nun DP Genel Başkanlığı sürecinde nefret saçan söylemleri, tehditleri nereye gitti? Tüm bunları sineye çekenlerin Ahmet Davutoğlu'nun haklı tespit ve önerilerini ihanet olarak görmesi, Bahçeli'ye, Soylu'ya bu kadar değer verirken Ali Babacan'a evi terk eden hain evlat muamelesi yapması kabul edilemez!

İktidar kibriyle davranan ve sorgulanamaz-eleştiremez tavırlara bürünen iktidar zihniyeti ve kadrolarıyla tartışmak, bu tutumun çıkmaz sokak olduğunu her vesileyle hatırlatmak durumundayız. Bu noktada bilhassa İslami kimlikli çevrelerin daha net, açık ve ikircikli olmaktan uzak bir tutumla emri bil maruf ve nehyi anil münker vazifesini yüklenmesi gerektiği kesindir. AK Parti iktidarına ve uygulamalarına ilişkin pozisyonumuz değişebilir, uzak ya da yakın durabiliriz, kimliksel tutumumuz nedeniyle tümüyle mahkûm da edebiliriz. Ne var ki yaşadığımız ülke ve İslam coğrafyasındaki gelişmeler karşısında sorumluluk sahibi Müslümanlar olarak süreci boş gözlerle izleyemeyiz.

Haktan, adaletten, Müslümanların maslahatından yana tavır almakla, yanlışlara karşı uyarmakla, eleştirmekle, her durumda hakkı hatırlatmakla mesulüz. Yaşanan sorunlara ilişkin olarak haklı, doğru tespit ve önerilere omuz verirken, somut manada ayrışma ve parçalanma neticesi verecek adımlar yerine tutarlılık kaygısı taşıyan, adalete ve hakkaniyete özen gösteren, kişi merkezli olmaktan öte istişareyi esas alan bir işleyişin yaygınlaştırılmasına yönelik çabaları teşvik etmeliyiz.

Ümmetin Hukuku ve Umudu Korunmalıdır

Hiç kuşkusuz ahlaklı ve aynı zamanda da gerçekçi bir yaklaşım geliştirmek gerekir. Açıkçası ne Türkiye siyasetinin mevcut zemini ne de ümmet coğrafyasının içinde bulunduğu hal ayrışarak, çatışarak mevcut durumun düzeltilebilmesine imkân tanımaz. Geline aşamada makul, mütevazı ve serinkanlı bir muhasebeye şiddetle ihtiyaç vardır ve Müslüman halkların umudunu boşa çıkartmayacak adımlarla süreci ilerletmeye çalışmak gereklidir. Bu noktada kazanımların korunması hususunda özen gösterilmeli, geleceğe de dar bir zaviyeden değil, ümmet perspektifinden bakılmalıdır.

AK Parti iktidarı döneminde Türkiye'de çarpıcı gelişmeler yaşandığı, Kemalist rejimin baskı ve dayatmalarının hatırı sayılır oranda sona erdirildiği inkâr edilemez. İlaveten Ortadoğu'da emperyalist-Siyonist güçlerle çok sıkı bir işbirliği sürdüren bir devlet geleneğinin bu süreçte milyonlarca muhacire karşı ensarlık vazifesini üstlendiği, Suriye örneğinde somutlaştığı üzere İslami grupların hamiliğine giriştiği de ortadadır.

Özetle sadece içeride değil, Tayyip Erdoğan'ın ümmet nezdinde de ciddi bir misyon yüklendiği, bir anlamda umudu temsil ettiği bir vakıadır. Bugün Filistin'den Arakan'a,

Suriye’den Fas’a kadar İslami hareketlerin Türkiye’ye bakarken umut ve endişeyi bir arada taşıdıkları malumdur. Ve elbette bizler açısından ümmetin umudunun korunması, zayıflamaması hayati bir sorumluluktur! Bu esaslar çerçevesinde adımlarımızı ümmetin hukukuna sahip çıkmak, kazanımlarımızı korumak ve geliştirmek doğrultusunda atmak zorundayız!

[Haksöz Dergisi Sayı: 338 - Mayıs 2019](#)

Kaynak: [Öncelikli İhtiyaç Eleştiri ve Tartışma Zemininin İnşasıdır - Haksöz](#)